

Öğrenme Kuramlarına Göre Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi

Bilal GENÇ¹

Öz: Bu çalışmada tüm dünyada yabancı dil öğrenimine karşı hem özel hem de resmi kurumların artan çabalarına paralel olarak Türkiye’de gerek özel gerekse devlet okullarında İngilizceye başlama yaşının düşürülmesi; bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) 2013-2014 eğitim öğretim yılıyla birlikte ilkokul 2. sınıf öğrencilerine İngilizce öğretmeye başlaması neticesinde daha da sıcak bir konu haline gelen çocuklara yabancı dil öğretimindeki bazı hususlar ele alınmıştır. Çalışmada önce çocuk öğrencinin tanımı, hangi yaş aralığındaki bireylerin çocuk öğrenci olduğuna dair değerlendirmeler ele alındı. Daha sonra çocuklarda genel öğrenmeyle ve dil öğrenimiyle ilgili kuramlar ve bu kuramlardan ilham alınarak ortaya çıkan dil öğretim yöntemleri tartışıldı. Bunun yanı sıra tüm dünyada yaygın bir kabul gören genç öğrencilerin görece daha yaşlı olanlara göre ikinci dil öğrenme becerilerinin daha iyi olduğu fikrinin doğruluk derecesi gösterilmeye çalışıldı. Son olarak yabancı dil öğretiminin, ilköğretim programlarının üç ana hedefi olan çocukların bilişsel, duyuşsal ve motor becerileri gelişim alanlarının hepsiyle ilgili olduğu fikri ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Yabancı dil, Çocuk öğrenci, Eğitim kuramları, Dil öğretim yöntemi.

1. Giriş

Erken yaşta dil öğrenimine başlamanın dil başarısı üzerinde olumlu bir etkisi var mıdır? şeklinde bir soruya hemen hemen herkesin olumlu bir cevap vereceğini düşünebiliriz. Dil öğrenimine erken başlama ve dil başarı-

1 Yard. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Öğretim üyesi. bilal.genc@inonu.edu.tr.

sı arasında bir ilişki olup olmadığı tartışılabilir. Ancak birbirini takip eden iki olay arasında ilişki kurmanın tüm insanlarda görülen bir eğilim olduğu açık bir gerçektir. Nitekim Bialystok ve Hakuta (1999) istatistik dersinden edindiğimiz tüm bilgilere karşın zaman ve mekanda birbirini takip eden iki olayda korelasyon görme eğiliminde olduğumuzu ileri sürer. Onlara göre bilim çevrelerinin Yunanlı düşünür Ptolemy'nin (Batlamyus)'un dünya merkezli evren kuramını 14 yüzyıl boyunca benimsemelerinin ve ancak 14 yüzyıl sonra yeni ve doğru bir evren kuramının kabul edilmesinin nedeni eski kuramın görünüşteki doğruluğudur. Bu örnekten hareketle Bialystok ve Hakuta erken yaşta dil edinimine başlama ve dil başarısı arasında var olduğunu düşündüğümüz ilişkinin, Ptolemy'nin kuramında olduğu gibi sadece görünüşte doğru olan bir ilişki mi olduğunu sorgularlar.

Bialystok ve Hakuta'nın tereddütlerine karşın, hem dünyanın birçok ülkesinde hem de ülkemizde yabancı dil öğretimine başlama yaşını düşürme yönünde gerek kamu gerekse özel kurumların çabaları gözlemlenmektedir. Bu doğrultuda ülkemizde yaşanan en son gelişmelerden en önemli olanı 2013-2014 akademik yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı okullarda, ilkokul ikinci sınıftan itibaren İngilizce öğretimine geçilmiş olmasıdır.

Bu çalışmadaki amaç, çocuk dil öğrencisinin tanımı; hangi yaş aralığındaki öğrencilerin çocuk dil öğrencisi olarak kabul edildiği; erken yaşta dil edinimine başlamanın dil başarısındaki etkisi ve çocuklara dil öğretiminde uyulması gereken ilkeleri, bu alanda yapılmış çalışmalardan elde edilen verilerin ışığı altında ele almaktır.

Çalışmanın son bölümünde de yabancı dil öğretimi, ilköğretim programlarının üç ana hedefi olan çocukların bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerinin gelişiminde nasıl etkili olduğu gösterilmeye çalışılmıştır.

2. Çocuk Öğrencinin Tanımı

Çocuk öğrencinin tanımına geçmeden önce, bir dil bilmenin ne kadar önemli olduğunu anlatan şu örneği vermek isabetli olacaktır. Bazı Afrika toplumları yeni doğan bebekten "şey" anlamına gelen *kintu* şeklinde bahsetmekte ve şahıs, kişi gibi anlamlara gelen *muntu* ifadesini ancak bebekler dil kullanmaya başladıktan sonra kullanmaktadırlar. Bu da gösteriyor ki en azından bazı Afrika toplumları için dil kullanımı insan olmanın ön şartıdır (Fromkin ve Rodman, 1993).

Çocuk öğrencinin kim olduğu daha açık bir ifadeyle hangi yaş aralığındaki bireylerin çocuk öğrenci sayıldığı ülkeler ve uzmanlar arasında değişiklik gösteren bir konudur. En genel çerçevede 5-12 yaş arasındaki öğrencilerin çocuk öğrenci olduğu düşünülebilir. Bununla birlikte Amerika'da 5-10/11 yaşlarındaki öğrencilerin ilkokul öğrencisi diye sınıflandırıldığı bilinmektedir (Shin, 2014). Ülkemizde ise, eğitim sistemindeki son düzenlemelerden sonra yüksek öğrenimden önceki eğitim kademeleri kendi içinde üçe bölünmüştür. Bu aşamalardan ilk ikisini oluşturan ilkokul, okul öncesinden 4. sınıfa kadar olan süreyi, ortaokul ise 5. sınıftan ortaokulun son sınıfı olan 8. sınıfa kadar olan süreyi içermektedir. Bu durumda ülkemizdeki ilkokul öğrencilerinin ve orta kademenin ilk iki sınıfındaki yani 5. ve 6. sınıf öğrencilerin çocuk öğrenci kategorisine girdiği düşünülebilir.

3. Çocuklarda Öğrenme Kuramları ve Dil Öğretim Yöntemleri

Bu bölümde, geçtiğimiz yüzyılda etkin olan ve genelde eğitim bilimleri özelde de dil eğitimi alanında hakkında birçok eser yazılan üç ekol tarihsel sıraları içinde ele alınacaktır. Bu üç ekolün tarihsel dönemleri ve onları niteleyen anahtar sözcükler için Brown'dan (2007) adapte edilen, aşağıdaki tablo kullanılmıştır:

Tablo 1. Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Etkin Olan Kuramlar

<i>Zaman Dilimi</i>	<i>Ekolün Adı</i>	<i>Anahtar Sözcükler</i>
1900'lerden 1950'lere kadar geçen süre	Davranışçılık	Gözlemlenebilir performans Bilimsel metot Ampirisizm Koşullanma Pekiştirme
1960'lar-1980'ler	Doğuşancılık	Edinim Aradil Evrensel Dilbilgisi
1980'ler-2000'li yıllar	Oluşturmacılık	Sosyo-kültürel değişkenler Kubaşık öğrenme Buluş yoluyla öğrenme Anlamanın oluşturulması

Yukarıdaki tabloda geçtiğimiz yüzyılda etkin olan bu üç ekol hakkında sunulan kısa bilgilerden sonra aşağıda bu üç kuram daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

3.1. Davranışçılık: Richards ve Rodgers (1999) davranışçılığın önde gelen bir Amerikan ekolü olduğunu ileri sürerler. B. F. Skinner 1938 yılında yayımlanan *Behavior of Organisms*-Organizmaların Davranışı adlı kitabı ile Amerikalı Davranışçıların öncüsü olmuştur (Brown, 2007). Davranışçılar, insanda öğrenme yetisinin gizemlerini bulduklarını iddia eden araştırmacılarıdır. İnsan birçok davranışı repertuarına alabilecek yetenektir. Bu davranışların insanda yerleşmesi veya içselleşmesi ise uyarıcı, tepki ve pekiştirici zincirinin tamamlanmasına bağlıdır. Bu zincirdeki en önemli halka öğrenmede tepkinin yani davranışçı bir bakış açısına göre doğru veya yanlış öğrenmenin uygun veya uygun olmadığına işaret eden pekiştiricidir. Pekiştirici, tepkiyi teşvik eder ve gelecekte de ortaya çıkmasına yardımcı olur ya da bastırarak bir daha ortaya çıkmasına engel olur.

Davranışçılığın dil eğitimine en başat yansımaları, dil eğitiminde ilk önceliğin kulak eğitimi olduğunu ve bu eğitime sırasıyla sesletim (telaffuz), konuşma, okuma ve yazma eğitimi ile devam edilmesi gerektiğini savunan ve davranışçılık ekolünün psikoloji bilimi tarihinde popüler olduğu 1900-1960 arasındaki yıllarda dil eğitimi alanında en popüler yöntemlerden biri olan duy-ışit yöntemidir. Michigan Üniversitesi hocalarından Charles Fries yapısal dilbilimin prensiplerini bu yöntemle uygulamış ve yöntemin gelişiminde katkıda bulunmuştur; bu yüzden bu yöntem zaman zaman 'Michigan Yöntemi' de dendiği olmuştur (Larsen-Freeman & Anderson, 2011). Dil öğrenimini mekanik esaslara dayandıran bu yöntem özellikle 1960'lı yıllardan itibaren popülerleşmeye başlayan doğuştancılık akımının da etkisiyle çok şiddetli eleştirilere maruz kalmıştır. Doğuştancılık akımı öncüleri, duy-ışit yönteminin insanı bir makine gibi gördüğünü ve insanın insaniliğini göz ardı ettiğini ileri sürerek zaman içinde bu yöntemin etkisini kaybetmesine yol açmışlardır.

3.2. Doğuştancılık: Doğuştancılık, terimin kendisinin de çağrıştırdığı üzere, dil edinme yetisinin doğuştan gelen bir insan özelliği

olduğunu ileri sürer. Yani insanlar doğuştan etraflarında konuşulan dili algılamaya, o dildeki kuralları oluşturmaya yani içsel bir dilbilgisi kurmaya eğilimli olarak doğarlar (Brown, 2007).

Aslında dil edinimi ve dil öğretimi alanındaki yöntemleri etkileyen davranışçılık ve doğuştancılık, felsefe tarihindeki iki önemli düşünce akımından yani rasyonalizm ve ampirisizmden etkilenen kuramlardır. Bir yanda çocuğun doğuştan itibaren birtakım bilgilerle donanımlı halde doğduğunu ileri süren rasyonalizm, diğer yanda ise çocuğun zihninin doğumdan sonraki ilk dönemlerde boş bir levhaya benzediğini ileri süren ampirisizm... Rasyonalizmin en bilinen düşünürleri arasında Socrates, Plato, Kant, Descartes ve Pascal'ı sayabiliriz; Aristotle, Hume, Berkeley, J. S. Mill, ve C. S. Peirce ise ampirizmin en başta gelen savunucularıdır (Davies, 2012).

1960lı yıllarda Alman asıllı Amerikalı nörolog Eric Lennerberg'in çalışmaları doğuştancılık savunucuları için oldukça güçlü argümanlar sağlamıştır. Lenneberg'in üzerinde yoğunlaştığı çalışmalar birçok türdeki ortak davranışlardı. Lenneberg'e göre, eğer bir davranış aşağıdaki şartları sağlıyorsa:

Türün tüm bireylerinde görülüyorsa,

Türün tüm bireyleri tarafından hemen hemen aynı dönemlerde öğreniliyorsa,

Herhangi bir öğretimin bu davranış üzerinde etkisi olmamasına rağmen davranış tahmin edilebilir bir plan doğrultusunda öğreniliyorsa ve

İçgüdüsel olarak öğreniliyorsa yani türdeki bireylerin istemeden de olsa bu davranışı öğrenmesi mümkünse,

bu durumda böylesi bir davranışın doğuştan geldiği iddia edilebilir (Gordon, 2007). Dil olgusu da yukarıdaki şartların hepsini sağlayan ve bu yüzden de doğuştan kabul edeceğimiz davranışlardan biridir.

Doğuştancı fikirlerin dil öğretimine de yansımaları olmuştur. Bu yansımaların en belirgin olanı ise dil öğretiminde farklı bir yaklaşım olarak doğan ve zaman içinde araştırmacıların katkıları ile olgunlaşan bir dil öğretimi yaklaşımı olan görev temelli dil öğretimidir. Swan (2005) görev temelli dil öğreniminin genel ilkelerini şöyle anlatır:

- Öğretilen dilde başlıca doğal dil kullanımı örnekleri olmalı ve aktivitelerin amacı dil kullanımından ziyade anlam olmalıdır.
- Öğretim öğretmen merkezli değil öğrenci merkezli olmalıdır.
- Saf doğalcı bir yöntemle yapılan öğretimin hedef dildeki doğruluğu sağlayamayacağı açıktır; bu yüzden formel dilbilgisi unsurları öğretmen tarafından yeri geldikçe açıklanmalıdır.
- İletişim görevleri böylesi bir yaklaşım için özellikle uygun olan araçlardır.

Burada son olarak, görev temelli öğretimi ile yakın ilintili bir konu ele alınacaktır. Genelde eğitim tüm alanlarında özelde de yabancı dil eğitiminde yine son zamanlarda en çok adını duyduğumuz kavramlardan biri öğrenci merkezli eğitimidir. Öğrenci merkezli dil eğitiminde öğrenciler birlikte yaptıkları görevler yoluyla yabancı dili daha az kontrol altında bir şekilde bu az kontrolün mümkün kıldığı daha fazla yaratıcılıkla kullanarak hem oluşturmacılıkla hem de iletişimsel yöntemle uyum içinde dil bilgilerini ve becerilerini geliştirirler. Öğrenci merkezli öğretim yapan öğretmenler derslerde öğrencilerin ilgilerini çeken konuları işleyebilir, öğrencilere ikili veya grup çalışması yaptırabilir ve öğrencilere bol miktarda konuşma, okuma ve yazma imkânı sunmuş olabilirler

3.3. Oluşturmacılık: Her ne kadar oluşturmacılığın ortaya çıkışı geçtiğimiz yüzyılın önemli eğitimcilerinden Piaget'in eserleriyle ilişkilendirilse de, bu kuramın köklerini eski Yunan'da Sokrates'te görebiliriz. Sokrates 'Sokratik Diyalog' adı verilen teknikle, bilginin öğrenciye sorulan sorular yardımıyla öğrenci tarafından inşa edilebileceğini göstermişti. Oluşturmacılık kuramı, Avrupa ve ABD'de uzun yıllar davranışçı kuramlara göre şekillendirilen eğitim öğretim faaliyetlerinin zayıf noktaları anlaşıldıktan sonra bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır.

Oluşturmacılık ile davranışçılık arasındaki temel farklılık şudur; oluşturmacılık bilginin öğrenci tarafından inşa edilen bir olgu olduğunu ileri sürerken davranışçılık ise bilgiyi bir kimsenin zihninden başka bir kimsenin zihnine aktarılacak bir olgu olarak görmektedir. Piaget 1967 yılında yazdığı ve kısaca "Bilişin Biyolojisi" olarak adlandırılan eserinde "Tüm bilginin eyleme bağlı olduğunu ve bir nesneyi veya bir

olayı bilmenin bu nesne veya olayı bir eylem planı içinde özümseyerek kullanmak olduğunu” söyler (von Glaserfeld, 1982).

3.3.1. Sosyal Oluşturmacılık: Oluşturmacılığın biraz farklı bir versiyonunu Vygotsky’de görülür. Vygotsky’nin Piaget’den ayrıldığı nokta ise öğrenmenin sosyal boyutuna yaptığı vurgudur. Piaget bireyin bizatihi kendisinin bilgiyi oluşturduğunu ileri sürerken, Vygotsky bireyin çevresindeki bireylerle etkileşim içinde bilgi oluşturduğunu söyleyerek öğrenmede çevresel faktörlerin de etkin unsurlar olduğunu savunmuştur.

Vygotsky’nin savunduğu bu fikir sadece kuramsal boyutta kalmamış ve eğitim öğretim faaliyetlerinin tasarımı üzerinde de etkili olmuştur. Vygotsky’nin ortaya attığı bu sosyal oluşturmacılık kuramını esas alan öğretim modelleri öğrenciler arasında işbirliği gereksinimine dikkat çekerken karşılıklı öğrenme, akran işbirliği gibi teniklerden de yararlanmışlardır.

Yukarıda Tablo 1’de belirtildiği üzere, oluşturmacılık günümüzde etkisini sürdüren bir yaklaşımdır. Öyle ki ülkemizdeki birçok öğretmen veya özel eğitim kurumları derslerini oluşturmacı bir yaklaşımla işlediklerini ifade etmektedir. Biz her ne kadar oluşturmacılığın öncüsü olarak Piaget’in adından bahsetmişsek de, bundan yaklaşık 750 yıl önce yaşamış olan meşhur Türk mutasavvıfı Mevlana’nın ‘Ne kadar bilersen bil, anlatabileceklerin karşındakinin anlayabileceği kadardır’ sözünde oluşturmacı fikrin nüvelerini görmek mümkündür. Sosyal oluşturmacılığın öğrenmenin sosyal boyutunu vurguladığını söylemiştik. Sosyal oluşturmacılığın son yıllardaki en önemli kuramcılardan biri olan Glaserfeld’den (1989) aşağıda yapılan alıntıda öğrenmenin sosyal boyutunun ne denli önemli olduğu ifade edilmektedir:

Bilgi asla pasif bir şekilde edinilmez çünkü yeni bir olgu, bu olguyu tecrübe eden öznenin bilişsel yapısı yoluyla özümsemmezse işlenemez. Aslında özne, eğer bir olgu umulan sonuçlarla uyum içinde olup herhangi bir akıl karışıklığına yol açmıyorsa bu olgunun yeni bir şey olduğunu algılamaz. Yeni olgu ne zamanki bir kafa karışıklığına yol açar işte o zaman bir uyumsamaya sebep olur ve yeni zihinsel durum nispi bir dengeye kavuşur. Bu bağlamda, gelişmekte olan bilişsel özne için en çok kafa karışıklığı meydana getiren

durumların, öznenin diğer öznelerle yaşadığı etkileşim olduğunu vurgulamamız gerekir (s.136).²

Oluşturmacılığın son yıllarda popüler olmasının bir başka nedeni ise, oluşturmacı yaklaşıma göre tasarlanan bazı öğretim materyallerinin, öğrencinin dil ve iletişim becerilerini geliştirmeye yardımcı olması ve aynı zamanda öğrenci özerkliğini desteklemesidir. Aslında yabancı dil eğitiminde dünyanın birçok ülkesinde üzerinde durulan hususun iletişim olduğunu söylersek abartmış olmayız. Çağımızda iletişim imkânlarının da hızla gelişmesiyle ve artmasıyla birlikte artık insanlar yabancı dili günlük hayatta daha çok kullanma imkânına sahip olmuşlardır. Yabancı dil öğretimindeki iletişimci yaklaşımın birkaç ilkesine baktığımızda bu yaklaşımın oluşturmacılıkla ne derece uyum içinde olduğu görülebilir. İletişimci yaklaşım, a) hedef dilde iletişim kurularak öğrenmenin gerçekleşmesi b) öğrencileri dilbilgisi kurallarını tümden-gelimci bir yöntemle bulmaya teşvik etmesi, c) öğrencinin hatalarına karşı hoşgörülü olması, çünkü bu hatalar yoluyla öğrenci iletişim becerisini geliştirmektedir, d) sınıftaki ders öğrenimini sınıf dışındaki aktivitelerle ilintilemeye çalışması (Richard, 2006) yönüyle oluşturmacılığı anımsatmaktadır.

Jones ve Brader-Araje (2002) oluşturmacılığın Amerikan eğitim sistemi üzerindeki etkilerini şöyle açıklarlar: Sosyal oluşturmacılığın etkilerinin en çok hissedildiği yerlerden biri sınıfların yerleşim düzenidir. Davranışçılıktan ilham alarak ortaya çıkan, okullardaki bir kişinin çalışabileceği küçük odacıkların devri artık geçmiştir. Öğretmenler akran iletişiminin gücünü ve sınıftaki topluluğun birbiriyle olan etkileşiminin gücünü görmekte-dirler. Amerika'daki ilkokullarda okuma alanları, matematik merkezleri ve bilim istasyonu gibi aktiviteler yaygınlaşmaya başlamıştır.

- 2 Burada oluşturmacılık kuramının en temel kavramlarından ikisi olan özümseme ve uyumsama konusunda biraz açıklama yapmak yerinde olacaktır. Özümseme çocuğun karşılaştığı bir durumu veya bilgiyi hali hazırda var olan bilişsel yapısının içine alması, uyumsama ise karşılaşılan yeni durum ya da bilginin hali hazırda yapıyı değişikliğe uğratmasıdır. Bu durumu bir örnekle açıklayacak olursak, "eşegi" tanıyan bir çocuğun ilk defa bir "at" gördüğünde ona eşek demesi çocuğun özümseme yapmakta; bir akran veya ebeveyn tarafından gördüğü şeyin "eşek" değil "at" olduğunu öğrenen ve gördüğü hayvanı "at" diye isimlendiren bir çocuk ise uyumsama yapmaktadır. Örnekten te anlaşılacağı gibi, özümseme yapan bir birey dünya hakkında kendi kafasında sahip olduğu bilgiyi değiştirmiyor bunun yerine görürken veya duyarken yaşadığı algıyı değiştiriyordur. Hâlbuki uyumsama yapan bir birey yaşadığı algılamaya sonucunda kendi bilgilerin değiştirip onların yerine yeni bilgiler koymaktadır

4. Dil Öğrenimine Erken Başlamanın Önemi

Aslında dil öğrenimine ne kadar erken başlanırsa başlansın başarının da aynı ölçüde artacağı şeklinde, eğitim dünyasından olmayan insanlar arasında da yaygın bir biçimde paylaşılan düşüncenin, bu denli geniş bir taraftarının olmasının arkasında yatan nörolog Eric Lennerberg'in 1960'lı yıllarda yaptığı çalışmalar olsa da; Lenneberg'den yüzyıllar önce kadim Roma ve Yunan medeniyetlerine baktığımızda da dil öğretiminde aynı felsefenin geçerli olduğunu görürüz.

Erken başlamanın dil başarısı üzerinde ne denli etkili olduğu hususunda konuya dair yapılmış ampirik çalışmaların sonuçlarını değerlendirmemiz gereklidir. Bizim de ilk ele alacağımız çalışma Dimroth (2008) tarafından yapılan ve Almanca öğrenen iki Rus kız kardeşin Almanca'yı edinim süreçlerini değerlendirdiği çalışmasıdır. Çalışmaya konu olan kız kardeşler ülkeleri olan Rusya'dan Almanya'ya göç ettiklerinde küçük kardeş 8,5, abla ise 14 yaşındadır. Her ikisi de Almanca'yı devam ettikleri okullardaki derslerden öğrenirler. Her ikisi Rusya'da aldıkları 3 saatlik özel Almanca dersi dışında daha önce hiç Almanca çalışmamışlardır. Kız kardeşleri, Almanya'daki ikametlerin üçüncü haftasından itibaren yaklaşık 2 yıl boyunca gözlemleyen ve onların ses kayıtlarını alan Dimroth'un yaş ve dil başarısı üzerinde elde ettiği sonuçlar şu şekildedir:

- Sözdizim: Her iki kardeşin de sözdizimi edinimi gelişimi ve hızı benzerlik göstermektedir. Bu durumda yaşın sözdizimi edinimi üzerinde ancak hafif bir etkisi olduğu sonucuna varılabilir.
- Çekim ekleri: Her iki kız kardeş de fiil, isim ve sıfat çekimlerini ilk günlerden itibaren birtakım hatalarla birlikte kullanmaya başlarlar. Ancak sıfat çekimleri hususuna küçük kardeş bütünden daha başarılıdır. Aslında sıfat çekimleri her iki kardeş arasındaki en büyük farkların ortaya çıktığı alandır.

Yine diğer yetişkinlerle karşılaştırıldığında kız kardeşler fiil, isim ve sıfat çekimlerini kullanma bakımından görece daha başarılıdır. Bu çalışmanın sonucunda yaşın dil başarısı üzerinde hafif de olsa etkisinin olduğu orta çıkar.

İki kız kardeşin başarısı arasındaki bu küçük farklılık, aklımıza acaba dil öğrenimine başlama yaşının dil başarısı üzerindeki etkisi çok

sınırlı mıdır yoksa acaba dil istidatı diye adlandırılan ve bireylerin dil öğrenmedeki başarıları arasındaki farklılıkları açıklayan bir yapı olduğunu düşündüğümüz yeteneğin zaman içindeki artma ve azalma durumu nedir sorularını getirmektedir. Dörnyei (2005) yaş ve istidat konusunu işlerken sekiz farklı çalışmaya atıf yapar; bu çalışmalardan beş tanesi istidatın yaşla değişmeyen bir yapı olduğu fikrini desteklerken diğer üç çalışma ise istidatın yaş ile değişebileceğini ve istidatın doğuştan itibaren sabit kalan bir özellik değil aksine gelişmekte olan bir uzmanlık olduğu fikrini desteklemektedirler.

Aslında ikinci dil çalışmasına erken yaşlarda başlamanın etkisinin en belirgin şekilde görüldüğü alanın sesletim olduğu yönünde araştırmacılar arasında bir fikir birliği vardır. Bu konuyla ilgili olarak 7 yaş sesletim için bir kesme yaşı, genç erişkinlik ise (12-16 yaşlar arası dönem) sözdizim ve çekim eklerinin edinimi için bir kesme dönemi olarak kabul edilmektedir (Philp, Mackey, ve Oliver, 2008).

Şimdiye kadar ele alınan dil özellikleri çocukların dili konuşmadaki performanslarının incelenmesi hakkında idi. Hâlbuki gerek dil eğitimi alanından gerekse bu alandan olmayan kişilerin ve hatta hiçbir eğitim almayan kişilerin bile bilebileceği bir husus dilin hem üretimsel hem de algısal yönü olduğudur. Bunun yanı sıra bazı araştırmacılar ikinci dilde temel dil becerileri ve akademik dil becerileri şeklinde iki yeterlik alanının bulunduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu araştırmacılara göre dili çok akıcı bir şekilde konuşan bir çocuğun o dilde iyi bir yeterlik düzeyine sahip olduğunu düşünmek yanlıştır. Çocuklar yabancı bir ülkeye taşındıklarında yaklaşık bir iki yıl içinde diğer çocuklarla iletişim kurabilirken, okuldaki derslerde kullanılan dilde ileri bir yeterlik düzeyi elde edebilmesi için çocuğun en az 5-7 yıla ihtiyacı olabilmektedir (Gordon, 2007).

Erken yaşta dil öğrenimine başlamanın kesin bir başarı anlamına geldiğini de düşünmemek gerekir. Küçük yaşta dil öğrenimine başlamanın tek başına bir avantaj olmayacağı aşikârdır. Dil başarısını etkileyen diğer faktörlerin varlığını da göz ardı etmemeliyiz. Örneğin, kişisel farklılıklardan olan motivasyon, özgüven, dil istidatı ve dil öğrenimi bağlamını etkileyen öğrenimin kalitesi ve süresi gibi faktörler de nihai başarı üzerinde en az erken yaşta başlamak kadar etkin olabilir (Brewster, Ellis ve Girard, 2007). Öğrenimin kalitesini etkileyen unsurlara uy-

gun eğitim almış öğretmenleri ve kaliteli öğretim materyallerini örnek verebiliriz. Ülkemizde de son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın başlattığı Fatih Projesi, tablet bilgisayarlarda kullanılan zenginleştirilmiş kitap anlamına gelen z-kitap uygulamaları ve son yıllarda öğretmen camiası içinde oldukça geniş bir yer tutmaya başlayan İngilizce öğretmenleri, ülkemizde bu konudaki adanmışlığı gösteren örneklerdir.

5. Sonuç ve Öneriler

Tüm dünyadaki ilköğretim programlarına genel olarak baktığımızda hepsinin de öğrencinin üç boyutunu geliştirmeyi amaçladığını görürüz. Bu üç alan çocuğun bilişsel gelişimi, motor becerilerinin gelişimi ve duyuşsal gelişimidir. Brewster, Ellis ve Girard (2007), yabancı dil derslerinin çocuktaki bu üç gelişim alanının hepsine birden katkıda bulunduğunu savunur. Dil eğitimindeki yabancı kültürler hakkında farkındalık geliştirme, farklı toplumlara karşı anlayış geliştirme gibi özellikler ve ikili çalışma, grup çalışması gibi aktiviteler çocukta duyuşsal gelişime katkıda bulunur. Drama çalışmaları, rol oyunları gibi diğer oyunlar yoluyla motor becerileri geliştirmeye yardımcı olur. Tabii burada en önemli bir diğer gelişim alanı ise çocuğun sahip olduğu dil becerilerinin, sözcük bilgisinin gelişimi ve bu gelişmelere koşut olarak somut düşünceden soyut düşünceye doğru yaptığı ilerlemedir.

Burada son olarak, yukarıda ele aldığımız kuramların ve dil öğretim yöntemlerinden faydalanarak çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda nelerin yapılabileceğine dair birkaç öneri sunulacaktır:

- Sosyal oluşturmacı bir bakış açısıyla, öğrenmenin sosyal bir süreç olduğunu unutmadan, öğrencilere karşılık öğrenme ilkesini uygulayabilecekleri fırsatlar verilmeli.
- Son yılların en etkin dil öğretim yöntemi olan iletişimci yaklaşımın ilkeleri doğrultusunda, öğrencilere iletişim becerilerini geliştirecek bir öğretim sunulmalı.
- Dil eğitimi mekanik bir süreç olmaktan çıkarılıp, anlamlı bir süreç haline getirilmelidir. Bunu yapmanın bir yolu ise, dil eğitimini öğrencinin kendi yaşantısıyla ilişkilendirmektir. Sınıfta yapılan aktivitelerin öğrencinin kendisi, ailesi ve yaşadığı çev-

re ile ilişkilendirilmesi hem öğrenmede kalıcılığı sağlayacak hem de öğrenci motivasyonunu artıracaktır.

Olivares ve Lemberger (2002) de yukarıda sayılan önerileri destekler bir tarzda etkin bir İngilizce öğretiminin yapılması için dil öğretiminde iletişimci bir yaklaşımın ve bir dilden başka bir dile bilgi transferini sağlamak için de oluşturmacı bir programın benimsenmesi gerektiğini ileri sürerler. Olivares ve Lemberger, bu amaçla geliştirdikleri dil öğretimi modeline İletişim, Oluşturmacı ve Bilgi Transferi Modeli (İOB) adını verirler. Bu modele göre bir dilde edinilen herhangi bir bilgi, başka bir dilde yeni bilgilerin öğrenilmesini de kolaylaştırır.

Kaynakça

- Bialystok, E & Hakuta, K. (1999). Confounded Age: Linguistic and Cognitive Factors in Age Differences for Second Language Acquisition. In D. Birdsong (Ed.), *Second Language Acquisition and the Critical Period Hypothesis* (pp. 161-181). New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates, Publishers
- Brewster, J., Ellis, G. ve Girard, D. (2007). *The Primary English Teacher's Guide*. Essex: Pearson Education Limited.
- Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. New York: Pearson Education.
- Davies, A. (2012). Nativism. The Encyclopedia of Applied Linguistics. Retrieved November 15, 2013 from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9781405198431.wbeal0856/pdf>.
- Dimroth, C. (2008). Perspectives on Second Language Acquisition at Different Ages. In J. Philp, R. Oliver and A. Mackey (Eds.), *Second Language Acquisition and the Younger Learners: Child's Play?* (pp. 53-79). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Dörnyei, Z. (2005). *The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Fromkin, V. & Rodman, R. (1993). *An Introduction to Language*. Fort Worth: Harcourt Brace Jovanovich.
- Gordon, T. (2007). *Teaching Young Children A Second Language*. London: Praeger.
- Jones, G. M. & Brader-Araje, L. (2002.) The Impact of Constructivism on Education: Language, Discourse, and Meaning. *American Communication Journal* 5 (3). Retrieved November 15, 2013 from <http://ac-journal.org/journal/vol5/iss3/special/jones.pdf>.
- Larsen-Freeman, D. & Anderson, M. (2011). *Techniques & Principles in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Olivares, R. A. & Lemberger, N. (2002). Identifying and Applying the Communicative and the Constructivist Approaches to Facilitate Transfer of Knowledge in the Bilingual Classroom. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 5 (1), 72-83.
- Philp, J., Mackey, A., ve Oliver, R. (2008). Child's play? Second Language Acquisition and the Younger Learner in Context. In J. Philp, R. Oliver and A. Mackey (Eds.), *Second Language Acquisition and the Younger Learners: Child's Play?* (pp. 3-23). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Richards, J. C. & Rodgers, T. S. (1999). *Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press.

Shin, J. K. (2014). Teaching Young Learners in English as a Second/Foreign Language. In M. C. Murcia, D. M. Brinton, & M. A. Snow (Eds.), *Teaching English as a Second or Foreign Language* (4th Ed., pp. 550-567). Boston: National Geographic Learning/Cengage Learning.

Swan, M. (2005). Legislation by Hypothesis: The Case of Task-Based Instruction. *Applied Linguistics* 26 (3), 376-401.

Von Glaserfeld, E. (1982). An Interpretation of Piaget's Constructivism. *Revue Internationale de Philosophie* 36 (4), 612-635.

Von Glaserfeld, E. (1989). Cognition, construction of knowledge, and teaching. *Synthese* 80, 121-140.

Abstract: -Teaching Foreign Language to Children According to Learning Theories- In parallel with the increasing struggles of both private and state institutions to teach foreign languages all over the world, in Turkey again in state and private schools age of acquisition of a foreign language has been reduced. The aim of this study is to discuss some issues related with teaching foreign language to children which has become a hot topic due to the start of Ministry of National Education's (MoNE) teaching English to second grade primary school students as of 2013-2014 academic year. In this study we first addressed the considerations regarding the definition of child learners and which age group individuals are considered as child learner. Then we discussed general education theories and language learning theories about children and the methodologies inspired from those theories. We also tried to show to what extent the widely held belief that younger learners learn a second language better than relatively older learners do is true. Finally, we discussed the idea that foreign language teaching addresses the three aspects (cognitive, motor, and affective development of children) of the primary school curricula.

Key words: Foreign language, Child learner, Education theories, Language teaching method.